

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2021-2027 г.

Изх. № 48-00-472/10.04./2023 г.

Утвърдил:
РОСИЦА КАРАМФИЛОВА
*Министър на околната среда и водите и
Председател на КН на ПОС 2021-2027 г.*

ПРОТОКОЛ
от
ВТОРО ЗАСЕДАНИЕ
на
Комитета за наблюдение
на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

17 март 2023 г.

Зала „Средец“, София Хотел Балкан, гр. София

Второто заседание на Комитета за наблюдение на Програма “Околна среда“ 2021–2027 г. (ПОС) беше открито от г-жа Галина Симеонова, ръководител на Управляващия орган на ПОС и заместник-председател на Комитета за наблюдение (съгласно Заповед № РД-1101/16.11.2022 г., изм. със Заповед № 124/22.02.2023 г.).

Г-жа Симеонова приветства участниците и поднесе извинения от името на министър Росица Карамфилова, която поради ангажименти в Министерски съвет, не присъства на заседанието. Тя посочи, че съвместната работа през миналия програмен период на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ е солидна основа за изпълнение на новата Програма. „Научихме много: да реагираме бързо и да откликваме на нови реалности; да реструктурираме формите и начините за постигане на целите, да решаваме проблемите и да преодоляваме предизвикателствата. Днешното заседание на Комитета за наблюдение в пълна степен откликва на актуални проблеми, чието решаване е важно за опазване на околната среда. Акцентите в дневния ред са свързани с три значими теми: отпадъци, биоразнообразие и горски пожари.“. В заключение тя пожела – от името на министър Карамфилова - ползотворни дискусии и успешна работа на форума, след което даде думата на г-жа Агнес

Монфре, ръководител на отдел „България, Унгария и Словения“ в Генерална дирекция „Регионална и градска политика“ на Европейската комисия.

Г-жа Монфре поздрави всички членове и наблюдатели в заседанието на КН на ПОС 2021-2027 г., като изказа задоволство, че е отново в България след проведеното на 2-ри декември 2022 г., първо заседание на КН за новата програма. Тя обърна внимание: „...че 2023 г. е деликатна и специална с това, че от една страна приключваме Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ и същевременно с това стартираме третата година на период 2021-2027 г. Разчитаме на активно участие и конструктивни коментари от членовете на Комитета за наблюдение и стоим зад Управляващия орган в мотивацията и усилията за успешна работа по изпълнение на ПОС 2021-2027 г.“.

Тя сподели положително впечатление от церемонията по проект на ОПОС 2014-2020 г., на която е присъствала, за доставката на 14 от 29 нови електрически трамваи с цел модернизирание на градския транспорт в София, в контекста на предстоящата Зелена седмица, за която София се кандидатира за домакин.

Г-жа Монфре информира още, че чешкото председателство на Европейския съюз се е обърнало към ЕК в края на 2022 година за промяна в съществуващото законодателство, така че да се осигури възможност до 10 % от сумите за всяка страна в рамките на Кохезионната политика да бъдат насочени за подпомагане на малки и средни предприятия, засегнати от високите цени на електроенергията. **Г-жа Монфре** обърна внимание, че все още има няколко проекта, в риск от забавяне в рамките на оставащите девет месеца от стария програмен период. „Поради това трябва да работим оптимално и да се фокусираме върху всички приоритети на програмата независимо дали става въпрос за отпадъци, биоразнообразие или води.“. В заключение тя подчерта, че има стабилна основа за навременно изпълнение на новата програма и пожела продуктивна дискусия.

Ръководителят на УО на ПОС благодари на **г-жа Монфре** и в отговор на нейното изказване подчерта, че Управляващият орган ще окаже пълна подкрепа на бенефициентите за успешно завършване на проектите, за да се минимизира рискът от загуба на средства. Тя изказа благодарност към Европейската комисия за осигурената възможност чрез новия регламент за Инструмента „Подкрепа за достъпна енергия – SAFE“, в случай че бъдат идентифицирани средства в риск за програмен период 2014-2020 г., същите да бъдат насочени към този механизъм, за което Комитета за наблюдение ще трябва да вземе решение.

След това **г-жа Симеонова** представи проекта на дневен ред за заседанието, както следва:

1. Проект на изменение на Индикативна годишна работна програма (ИГРП) на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., за 2023 г.

2. Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Моделни за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините в България“ по Приоритет 2 „Отпадъци“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

3. Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Рекултивация“ на депа/клетки на депа за битови отпадъци“ по Приоритет 2 „Отпадъци“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

4. Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти „Изпълнение на мярка 54, мярка 55 и мярка 56 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

5. Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти „Изпълнение на мярка 28 и мярка 61 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

6. Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на мярка 36 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

7. Проект на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Обезпечаване наземния капацитет за борба с горски пожари и подготовка на населението за реакция“ по Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

8. Проект на Решение за съгласуване на Националната комуникационна стратегия за програмния период 2021-2027 г., в частта Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

9. Представяне на Годишния план за дейността (ГПД) за 2023 г. на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., в изпълнение на Националната комуникационна стратегия за програмния период 2021-2027 г.

10. Проект на Решение за създаване на подкомитет „Биологично разнообразие“ към Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

11. Представяне на План за оценка на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.

Г-жа Симеонова подложи на гласуване проекта на дневен ред, който беше одобрен единодушно от присъстващите.

Пристъпи се към разглеждане на първа точка от дневния ред: **Проект на изменение на Индикативна годишна работна програма (ИГРП) на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. за 2023 г.** **Г-жа Симеонова** отбеляза, че Секретариатът е изпратил подробна писмена информация в пакета документи за заседанието на КН и информира, че в нормативно определения срок за представяне на становища до 14 март 2023 г., такива са получени от дирекция Централно координационно звено в Министерски съвет, от Изпълнителна агенция по околна среда, дирекции „Опазване чистата на въздуха“ и „Национална служба за защита на природата“ в МОСВ и ВВФ България. Тя даде думата за предложения или коментари по проекта за изменение на Индикативната годишна работна програма. Поради липса на желаещи за изказвания се премина към гласуване.

Ръководителят на УО предложи за гласуване следното решение: **КН на ПОС 2021-2027 одобрява предложеното изменение на Индикативна годишна работна програма (ИГРП) на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. за 2023 г.**

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват със „за“ „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 35 членове на КН с право на глас – 35 бр. гласуват „за“, с което **решението е прието.**

Благодаря за участието и премина към втора точка от дневния ред: „**Проект на методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините в България“ по Приоритет 2 „Отпадъци“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**“.

Г-жа Симеонова представи презентация, като подчерта, че целта на процедурата е да бъдат подпомогнати общините за подобряване на моделите за управление на отпадъците в изпълнение на възложените им задачи по действащото законодателство. „От доста години има действаща норма в закона, която дава новата визия, както на Министерството на околната среда и водите, така и на цялото общество, че е крайно време да бъде променен начинът, по който се формира такса „смет“ на територията на общините и да се пристъпи към принципа, че замърсителят плаща. Няколко пъти беше дерогирана датата, на която трябва да влезе това задължение на общините. За последен път съгласно дерогацията, това трябва да се случи в двегодишен период от датата на публикуване на официалното преброяване в Република България, което вече беше направено“, каза **г-жа Симеонова**. Тя изрази надежда, че чрез тази процедура и бенефициентът – Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) ще окаже необходимото съдействие за реализация. Очаквани резултати са плавно преминаване към определяне размера на такса „Битови отпадъци“ с водеща основа количество и прилагане на принципа „Замърсителят плаща“, повишаване на обществената информираност и подобряване на системите за управление на отпадъците на ниво община. **Г-жа Симеонова** информира членовете на КН, че бюджетът на процедурата е до 5 млн. лв. В рамките на новия период са наложени бюджетни ограничения за отделните региони за планиране. В тази връзка за Югозападен район за планиране, който е регион в преход, предвиденият бюджет е 651 012 лв., а останалите средства са насочени към другите региони, определени като по-слабо развити.

Тя посочи, че индикативният срок за обявяване на процедурата е второ тримесечие на 2023 г., като срокът за изпълнение е 32 месеца, в който е включен и срок от пет месеца за окончателна проверка и верификация на проекта. Срокът за кандидатстване е до три месеца от датата на публикуване на обявата. Допустимите разходи в рамките на проектните предложения са разходите за нематериални активи и услуги, материали, участия, мероприятия, персонал, както и непреките разходи за организация и управление, комуникация и видимост и разработване на тръжна документация.

Г-жа Симеонова отправи покана за дискусия, като подчерта че в изпратения пакет с документи е предоставена детайлна информация за процедурата и за критериите.

Думата за изказване взе **г-жа Донка Михайлова, заместник-председател на НСОББ и кмет на община Троян**: „Радваме се, че стигнахме дотук, вървахме дълъг път. Вие ни пожелахте да сме добър бенефициент, ние си пожелаваме да сме добри партньори. Изключително важен е този проект, защото той касае абсолютно всички български граждани. На първо място, по отношение на такса „Битови отпадъци“, която гражданите ни плащат, признаваме си с усещане за несправедливост. На второ място, заради това че всеки български гражданин би искал да живее в една по-чиста околна среда. Ние приемаме като основателни многото критики, които получаваме от българските общини заради това, че постоянно искаме отлагане на Закона за управление на отпадъците. В същото време считаме, че сме прави, защото в целия този законодателен процес имаше много необмислени неща, неща които ние като хора в практиката убедени сме, ще доведат до сериозни проблеми в чистотата на градовете ни и във финансовия механизъм, по който се издържа управлението на отпадъците. В този смисъл този проект е изстрадан и ние се радваме, че стигаме дотук. Вероятно отново ще се сблъскаме с много екзотични предложения от това таксата да стана комунален данък, от това таксата да се случва на база на разходите за електроенергия на едно домакинство или на ползваната вода и т.н. Трябва да намерим най-верният подход. Ние считаме, че вече сме узрели за това. Необходимо е, да отчетем спецификата, защото едно е да определяш такса „Битови отпадъци“ в „Младост“ в София, а друго е да определяш таксата за едно село с 50 жители.

Готови сме отговорно в партньорство с всички колеги да търсим най-доброто решение за българските граждани. От сега трябва да знаем, че това решение ще бъде трудно, вероятно това решение ще доведе до увеличение на таксата на гражданите за сметка на таксата за бизнеса, но най-накрая ние трябва да стигнем до очакваната справедливост всеки да заплаща количеството отпадък, което генерира. Благодарим за добронамереността и се надяваме доброто ни партньорство да продължи.“

Г-жа Симеонова благодари и допълни, че Управляващият орган ще бъде на разположение, като обърна внимание на изключително важната роля на колегите от специализираните дирекции, както в МОСВ, касаещи управление на отпадъците, така и в Министерството на финансите, които се надява също ще бъдат добри партньори на този проект.

Думата за изказване взе **г-жа Илияна Павлова, Българска стопанска камара**. Тя подчерта, че отдавна се работи по темата за такса „Битови отпадъци“. Изказа готовност за партньорство от страна на бизнеса, че БСК ще бъде насреща и ще подкрепи инициативите във всяка община. Поздрави Управляващия орган и г-жа Михайлова и каза, че това е един от най-важните проекти, който трябва да се гласува.

Ръководителят на УО благодари и даде думата на г-жа Михайлова за допълнение.

Г-жа Михайлова подчерта, „че не трябва да се коментира въобще дали бизнеса може да бъде партньор, бизнесът задължително е партньор, тъй като той и досега поема основната тежест на такса „Битови отпадъци“ и оттук нататък ще бъде важен фактор и наш партньор в рамките на проекта.“

В заключение **Г-жа Симеонова** каза, че с усилията на цялото общество независимо дали като бизнес, като граждани или като държавни институции ще се стигне до един финален и положителен резултат.

Тя уведоми КН, че в определения срок до 14 март 2023 година е получено едно становище от дирекция „Централно координационно звено“ (ЦКЗ), касаещо технически корекции. Благодарни на колегите от ЦКЗ, като информира, че коментарите са приети и предложи за гласуване следното решение: **Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините в България“ по Приоритет 2 „Отпадъци“ на ПОС 2021-2027 г. с бенефициент Националното сдружение на общините в Република България.**

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват със „за“, „против“ или „въздържал се“. С мнозинство от присъстващите 35 членове на КН с право на глас - 35 бр. гласуват „за“, с което **решението беше прието.**

Г-жа Симеонова благодари за участието и премина към трета точка от дневния ред: **Проект на методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Рекултивация на депа/клетки на депа за битови отпадъци“ по Приоритет 2 „Отпадъци“ на ПОС 2021-2027 г.**, като информира, че в рамките на определения срок до 14 март 2023 година, са получени становища от страна на колегите от Централното координационно звено, от НСОРБ и от юридическите лица с нестопанска цел за обществено полезна дейност, работещи в сферата на опазване на околната среда - ВВФ България. Коментарите са отразени в таблицата с приети и неприети становища.

Ръководителят на УО представи кратка презентация, като посочи, че целта на процедурата е изпълнение на техническа рекултивация на вече запълнените клетки на

регионалните депа. Тя акцентира, че в програмен период 2014-2020 г. е приключена рекултивацията на старите общински депа, които са изведени от експлоатация, дори на места да са останали минимални такива, те вече ще бъдат ангажимент на самите общини. ОПОС приключва рекултивацията на последните три от общо петдесет и четири депа, каза **Г-жа Симеонова**, като подчерта, че се надява в края на месец април да докладва, че всички са приключили. Тя допълни, че в рамките на предлаганата процедура в новия период, вниманието е насочено към действащите вече регионални системи и запълнените първи клетки на регионалните депа, тъй като някои от клетките на регионални депа за битови отпадъци са с преустановена експлоатация от 2022 година, за други предстои преустановяване на експлоатация през 2023 – 2024 година. Тази процедура ще бъде първата стъпка към регионалните сдружения да могат да продължат да изпълняват дейностите съгласно Закона за управление на отпадъците и изведените клетки да подлежат на незабавна рекултивация в рамките на действащото регионално депо.

Г-жа Симеонова представи, че очакваните резултати са: изпълнени проекти за техническа рекултивация на регионални депа за битови отпадъци или клетки на регионални депа, които отговарят на нормативните изисквания. Допустимите бенефициенти са общини с издадена заповед или решение на директора на РИОСВ за преустановяване на експлоатацията на клетката от регионално депо до месец април 2027 година, това са общините, на чиято територия се намира самото регионално депо и/или са собственици на регионалното депо за битови отпадъци и/или са оператори на комплексно разрешително за съответното регионално депо. Тя допълни, че общият бюджет по процедурата е в размер на 87 667 000 лева, от които за Югозападен регион за планиране са 5 850 000 лева. Максималната стойност на техническата рекултивация с включено ДДС е определен размер до 101 лева на кв. м. площ на регионално депо/клетка/клетки на регионално депо, предвидени за техническа рекултивация. Обясни, че тази сума на квадратен метър е напълно достатъчна, тъй като е над стойността, която е предоставена през периода 2014 – 2020 г., с включена индексация към новия период и новите цени на строителните услуги.

Максималната стойност на БФП за всеки проект ще бъде изчислявана, като тази норма от 101 лева за квадратен метър бъде умножена по площта на съответната рекултивация, съгласно разработените и одобрени работни проекти в рамките на проектите за изграждане на регионалните системи, като бъдат изваждани натрупаните средства по отчисленията по чл. 60 от ЗУО, които общините са задължени да събират в рамките на годините експлоатация на съответните клетки на регионалните системи.

Ръководителят на УО посочи, че индикативният срок за обявяване на процедурата е второ тримесечие на 2023 г., а максималният срок за изпълнение на проектните дейности е до 24 месеца. По процедурата се предвижда да се определят общо 5 срока за подаване на проектни предложения: до 3 месеца от обявяване на процедурата – за проекти за рекултивация на клетки/депа, които са изведени от експлоатация с решение/заповед на директор на РИОСВ, издадена не по-късно от датата на кандидатстване; до 15.04.2024 г. - за проекти за рекултивация на клетки/депа, които са изведени от експлоатация с решение/заповед на директор на РИОСВ, издадена не по-късно от 15.04.2024 г.; до 15.04.2025 г. - за проекти за рекултивация на клетки/депа, които са изведени от експлоатация с решение/заповед на директор на РИОСВ, издадена не по-късно от 15.04.2025 г.; до 15.04.2026 г. - за проекти за рекултивация на клетки/депа, които са изведени от експлоатация с решение/заповед на директор на РИОСВ, издадена не по-късно от 15.04.2026 г.; до 15.04.2027 г. - за проекти за рекултивация на клетки/депа, които са изведени от експлоатация с решение/заповед на директор на РИОСВ, издадена не по-късно от 15.04.2027 г.

Допустими дейности ще бъдат: спомагателни дейности, необходими за подготовката на проектно предложение, техническата рекултивация на регионалното депо/клетка/клетки от регионално депо- задължителна дейност, както и организация и управление на проекта, и комуникация и видимост.

Допустимите разходи са основните разходи за строително-монтажни работи, разходите за услуги, разходи за дължими такси, както и непреките разходи- за организация и управление, за комуникация и видимост, и за разработване на тръжни документи.

Поради липса на желаещи за изказване се премина към гласуване на следното решение: **Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Рекултивация на депа / клетки на депа за битови отпадъци“ по Приоритет 2 „Отпадъци“ на ПОС 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват със „за“, „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 35 членове на КН с право на глас - 34 бр. гласуват „за“, 1 „въздържал се“, с което решението беше прието.

Г-жа Симеонова благодари за участието и премина към четвърта точка от дневния ред: **Проект на методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти „Изпълнение на мярка 54, 55 и 56 от Националната рамка за приоритетни действия за „Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Г-жа Симеонова информира, че в срока до 14 март, са получени становища от страна на дирекция „Централно координационно звено“, от представителя на ЮЛНЦ за общественополезна дейност, работещи в сферата на опазване на околната среда- ВВФ България и от дирекция „Национална служба за защита на природата“, като допълни, че коментарите са включени в изпратената съгласувателна таблица, в която е изразено и становището на УО.

В презентацията тя представи, че изпълнението на мярка 54 от Националната рамка за приоритетни действия за „Натура 2000“ се състои в действия по подобряване на природозащитното състояние на крайбрежни, скални и дюнни типове природни местообитания чрез премахване на нетипична храстова и дървесна растителност. Пред членовете на КН бяха представени сигнатурите и кодовете за съответните защитени зони и местообитания, в които трябва да бъде изпълнена тази дейност, съгласно Националната рамка за приоритетни действия (НРПД) за „Натура 2000“.

Мярка 55 се състои в действия за подобряване на природозащитно състояние на дюнни типове природни местообитания чрез премахване на нетипична храстова и дървесна растителност, възстановяване на типични видове и отстраняване на инвазивни чужди видове, съгласно НРПД. Мярка 56 е за подобряване на природозащитното състояние на крайбрежни и дюнни типове природни местообитания чрез изграждане и поддържане на съоръжения за обществен достъп. Тя ще се изпълнява в точно определени защитени зони и за конкретни местообитания в съответствие с НРПД.

Ръководителят на УО посочи, че целта на процедурата е подобряване на природозащитното състояние на крайбрежни, скални и дюнни типове природни местообитания (1210, 1240, 2110, 2120, 2190, 8210, 8220, 8230). Допустимите основни дейности по процедурата са: премахване на типична храстова и дървесна растителност на инвазивни чужди видове изграждане и поддържане на съоръжения за обществен достъп,

поставяне на информационни табели, пътеки от дървени скари и други, с които следва да се укаже, че в близост има растителност и видове, които подлежат на опазване. Очакваните резултати по процедурата са подобро (или с тенденция към подобряване) природозащитно състояние на целевите типове природни местообитания в резултат от премахнати негативни влияния или други заплахи върху тях - налични нетипични дървесни и храстови видове, инвазивни чужди видове, антропогенен натиск в това число и от страна на човека (туристи).

Допустимите бенефициенти по процедурата са структурите на Министерство на околната среда и водите, общини, областни администрации, неправителствени организации, научни институти, природонаучни музеи, както и висши учебни заведения. **Г- жа Симеонова** обърна внимание, че УО е отворил максимално възможните бенефициенти и партньори, които имат интерес в рамките на биологичното разнообразие. Общият бюджет по процедурата е 4 709 000 лева с ДДС, от които за Югозападния регион за планиране – не повече от 36 613 лева.

Бюджетните ограничения, които са заложили по процедурата съгласно НРПД са:

- До 288 евро/ха за мярка 54 от НРПД;
- До 2000 евро/ха за мярка 55 от НРПД;
- До 2450 евро/ха за мярка 56 от НРПД.

Индикативният срок за обявяване на процедурата е месец юни 2023 година, а максималният срок за изпълнение на проектите е до 36 месеца. Крайният срок за кандидатстване ще бъде до 4 месеца от датата на публикуване на обявата за откриване на процедурата.

Ръководителят на УО представи информация по отношение на обхвата на проектните предложения. Към настоящия момент УО предлага на Комитета, кандидатът по процедурата да може да подаде само едно проектно предложение, дефинирано на ниво „защитена зона“ или на ниво „тип природно местообитание“. **Г-жа Симеонова** поясни, в случай че бъде дефинирано предложението на ниво защитена зона, то следва да включва всички целеви мерки и свързаните с тях типове местообитания за съответната целева зона. Проектът ще трябва да включва най-малко една защитена зона, всички приложими мерки 54, 55 и 56 кумулативно за целевата зона и всички типове природни местообитания, които са посочени в НРПД. Ако проектното предложение се формира на ниво тип природно местообитание, отново в проектното предложение следва да бъдат включени всички мерки във всички зони за съответния тип природно местообитание. Проектното предложение следва да включва най-малко един тип природно местообитание с всички приложими мерки 54, 55 и 56 кумулативно за целевия тип природно местообитание и всички зони, в които съгласно НРПД съответната мярка следва да бъде изпълнена в рамките на това местообитание.

Допустимите дейности са: подготовка на проектно предложение, както и тръжни документи, в случай че следва да бъдат възлагани дейности на подизпълнители, идентифициране и премахване на нетипични дървесни и храстовидни видове на териториите с разпространение местообитания и в непосредствена близост до тях в радиус до 200 м., отстраняване на самите инвазивни чужди видове, изграждане и поддържане на съоръжения за обществен достъп, поставяне на информационни табели, табели тип „Внимание“, и други, както и стандартните дейности по организация, управление, комуникация и видимост на проектните дейности.

За изпълнение на съответните мерки са включени и дейности по възможни строително-монтажни работи (СМР). УО счита за СМР дейността по поставяне на табели, доколкото се налага понякога да се изградят основи и съответно укрепващи съоръжения, осигуряващи устойчивост на монтажа им. В рамките на процедурата не се предвижда друг тип реална строителна дейност.

В рамките на подаваните проектни предложения на етапа на кандидатстване, изискуеми документи са: краен акт на компетентния орган за съгласуване по реда на екологичното законодателство за планираните дейности, декларации от кандидата за наличие на инвазивния вид и конкурентна растителност в целевите площи, попадащи в обхвата на проекта (приложимо за мерки 54 и 55) и доказателства (съответните счетоводни документи), че кандидатът или партньор НПО е реализирал дейност през финансовата 2021-2022 г.

Когато кандидатите по процедурата са неправителствени организации, същите следва да са вписани в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, най-малко 18 месеца, предхождащи месеца, в който е подадено проектното предложение. НПО следва да са определени за извършване на общественополезна дейност, като поне една от целите на организацията да е свързана със защита на опазване на околната среда. Допустими кандидати по процедурата няма да бъдат НПО, които не са пререгистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, който беше изменен през 2020 г.

Г-жа Симеонова приключи представянето на информацията по тази точка от дневния ред и се обърна към членовете на КН за коментари, изказвания и предложения. Тя даде думат на доц. д-р **Борислав Великов**, представител на **Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)**.

Доц. д-р Великов посочи, че за него представлява интерес как са определени сумите за мерките на хектар, по-конкретно дали има някакви специални съображения посочените суми да са в евро, а не в български лева.

Ръководителят на УО благодари за въпроса и посочи, че УО работи директно с данните, които са вписани в НРПД. Отговорни за разработването на този документ са колегите от специализираната дирекция „Национална служба за защита на природата“ (НСЗП) в МОСВ. **Г-жа Симеонова** се обърна към **г-жа Геновева Господинова**, представител на **НСЗП в МОСВ**, която предостави отговор на поставения въпрос.

Г-жа Господинова каза, че разходите НРПД са посочени в евро, защото образецът на документа е разработен от Европейската комисия за всички държави членки. В документа е зададено сумите да бъдат посочвани в евро. Разработени са специални указания за изготвяне на финансов анализ за необходимите финансови средства за изпълнение на определени дейности. Тя изтъкна, че анализите се извършват на база предходни дейности и проекти, изпълнявани в предходния програмен период, тоест базата е реално извършвани дейности и проекти.

Г-жа Симеонова направи допълнение към коментара на доц. д-р **Великов**, че УО в рамките на детайлната информация, която ще публикува при обявяване на процедурата, ще превакутира стойностите в български левове. По този начин ще се постигне единен подход при обявяването на стойностите, както е при останалите процедури по програмата. УО може да се позове на НРПД за стойностите в евро, но ще посочи съответстващата сума в лева.

Тя се обърна към присъстващите в залата за други коментари и предложения. Поради липса на други изказвания, тя посочи, че УО приема, че информацията е изчерпателна и даваща възможност КН да вземе решение относно направеното предложение. След това тя предложи за гласуване следното решение: **КН на ПОС 2021-2027 г. одобрява методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти „Изпълнение на мерки 54, 55 и 56 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват „за“, „против“ и „въздържал се“. От присъстващите 35 членове с право на глас, 35 членове гласуваха „за“, с което решението беше прието.

Заместник-председателят на КН премина към пета точка от дневния ред: Проект на методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез подбор на проекти „Изпълнение на мерки 28 и 61 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г.

Г-жа Симеонова посочи, че в рамките на изпратените на 1 март 2023 г. документи, в срок до 14 март УО е получил становища от представителите в КН: дирекция „Централно координационно звено“ в АМС, представител на ЮЛНЦ за общественополезна дейност, работещи в сферата на опазване на околната среда-ВВФ България и дирекция „Национална служба за защита на природата“ в МОСВ. Голяма част от получените предложения и коментари са отразени в представените документи, които бяха финално изпратени на 16 март на състава на Комитета, а в съгласувателната таблица са посочени мотивите на УО за неприетите предложения.

Ръководителят на УО пристъпи към представяне на информация по тази точка от дневния ред. Тя посочи, че мярка 28 от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 (НРПД) цели подобряване на природозащитното състояние на типове природни местообитания във влажни зони (7140, 722.0, 7230) чрез регулиране на достъпа на животни до влажните зони. Целевите защитени зони, в които следва да се изпълнява мярката са: BG0000494, BG0000496, BG0001389, BG0000626, BG0000134.

Мярка 61 от НРПД цели подобряване на природозащитното състояние на сладководни типове природни местообитания (3130, 3150, 3160, 3260) чрез ограничаване на пашата. Целевите защитени зони, в които следва да се изпълнява мярката са: BG0000209, BG0000494, BG0000495, BG0001030, BG0000443, BG0001032, BG0001031, BG0000209.

Целта на процедурата по ПОС 2021-2027 г., включваща мерки 28 и 61, е подобряване на природозащитното състояние на типовете природни местообитания във влажни зони и сладководни типове природни местообитания чрез регулиране на достъпа на животни и избягване на еутрофикацията. Това са основно въздействията, които животните нанасят при пашата чрез свличането на земни маси и биологичните им отпадъци върху влажните зони и сладководните местообитания, както и утъкването на тези местообитания. Най-същественото е да се постигне ограничаване на пашата в близост до тези водни обекти.

Очакваните резултати по процедурата са да се подобри природозащитното състояние на целевите типове природни местообитания, да бъдат премахнати негативните влияния и заплахи върху тях, особено свързаните с наличието на пашуващи в непосредствена близост животни.

Допустимите бенефициенти по процедурата са: структури на МОСВ, общини, областни управи, неправителствени организации, научни институти, музеи и висши учебни заведения. Общият бюджет на процедурата е 1 611 604 лв., от които за Югозападен район за планиране - 483 480 лв. Бюджетните ограничения по тази процедура са до 2000 евро за хектар. Индикативният срок за обявяване на процедурата е юни 2023 г., а максималният срок за изпълнение на проект е 36 месеца. УО планира да обяви срок за кандидатстване до три месеца от датата на публикуване на поканата за процедурата.

УО е посочил, че кандидатът може да подаде само едно проектно предложение. Обхватът на проектното предложение е дефиниран на ниво „защитена зона“ или на ниво „тип природно местообитание“. В случай, че проектното предложение бъде дефинирано на ниво „защитена зона“, всички мерки и свързаните с тях типове природни местообитания в целевата зона следва да бъдат изпълнени. За целта проектът следва да включва най-малко една защитена зона като той трябва да обхване кумулативно всички приложими мерки (мерки 28 и

61 от НРПД) за целевата защитена зона и целевите типове природни местообитания в нея, за които в НРПД е посочено, че съответната мярка следва да се изпълни.

При проектно предложение на ниво „тип природно местообитание“, следва да бъдат включени всички мерки във всички защитени зони за целевия тип природно местообитание. Проектът следва да обхваща най- малко един тип природно местообитание, всички приложими мерки кумулативно (28 и 61 от НРПД) за целевия тип природно местообитание за всички ЗЗ, в които съгласно НРПД съответната мярка следва да се изпълни.

Допустимите дейности са идентични с предходната процедура: подготовка на проектно предложение, включително разработване на тръжни документи, поставяне на информационни табели и прегради, изграждане на огради от естествени материали или поставяне на електропастири с цел ограничаване на достъпа на животните на 50 м. от брега на съответната влажна зона, дейностите по организация и управление, и комуникация и видимост.

Сред допустимите разходи по процедурата са разходите за СМР. **Г- жа Симеонова** направи уточнение, че строително-монтажните работи предвиждат необходимите монтажни дейности за поставяне на табелите и оградите, електропастирите, които съответно ще ограничават пашуващите животни. Допустими разходи по процедурата са и тези за материални активи, за услуги, за персонал, за такси, за материали и консумативи. Допустими по процедурата са и непреките разходи, в това число разходите за организация и управление, разходите за комуникация и видимост на проекта и разходите за изготвяне на тръжни документи.

Сред изискуемите документи на етап кандидатстване е изключително важно да има краен акт на компетентния орган от проведено съгласуване по реда на екологичното законодателство, както и доказателства, че кандидатът или партньор, съответно неправителствена организация е реализирал дейност през финансовата 2021-2022 година. Както и в предходната процедура по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“: на ПОС 2021-2027 г. НПО следва да бъдат регистрирани в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел най-малко осемнадесет месеца, предхождащи месеца, в който е подадено проектното предложение. Кандидатите НПО следва да са извършвали определени дейности в обществена полза и поне една от целите на организацията да е свързана със защита и опазване на околната среда.

Г-жа Симеонова приключи представянето на информацията по тази точка от дневния ред и се обърна към членовете на КН за коментари, изказвания и предложения.

Думата взе **г-жа Катерина Раковска, представител на ВВФ България**. Тя пожела да се изкаже, тъй като изпратеният коментар, в хода на съгласувателната процедура не е приет. **Г-жа Раковска** посочи, че в обхвата на защитените зони, за които тази мярка е приложима се включват и трите национални парка. Те съвпадат със съответните защитени зони и разясни представения от нея коментар в светлината на поставянето на електропастири около езерата в тези зони и изпълнението на мярката „пасторализъм“ чрез Програмата за развитие на селските райони.

Г-жа Раковска отбеляза, че във връзка със Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за програмен период 2021-2027 г., коментарът на ГД „Околна среда“ на Европейската комисия за мярката „пасторализъм“ е да не се прилага в националните паркове. Въпреки това мярката е включена в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони и все още се очаква МОСВ в качеството си на компетентен орган да издаде становище по екологична оценка на плана и за оценка на съвместимостта. Предвид тези обстоятелства, съществуват всички основания, като конкретна мярка в становището да се

изиска невключване на защитените зони, попадащи в обхвата на националните паркове в мярката „пасторализъм“. Негативните въздействия на тази мярка са детайлно описани в доклада по оценка за съвместимост и това са утъпкване и замърсяване на езерата. **Г-жа Раковска** поясни, че тези тежки животни нямат място в чувствителните алпийски и субалпийски пасища, тъй като действително причиняват негативни въздействия. Иронично е, че мярката е обоснована като природозащитна и тя трябва да подобрява околната среда. Получава се, че с едната ръка от единия фонд се дават финансови средства за да подобрим околната среда чрез качване на крави в националните паркове, а с другата ръка се предоставят финансови средства да се пазят езерата от тези крави. **Г-жа Раковска** продължи, че малкото финансови средства, които са за биоразнообразие, са основно в ОПОС и те трябва да се дават целево наистина за мерки, които следва да се финансират. **Тя** посочи, че осъзнава, че това не е в обхвата на програмата, но според нея е важно представителите от КН да са запознати.

Г-жа Симеонова благодари за мнението на **г-жа Раковска** и каза, че Комитетът ще се възползва от възможността, че на днешното заседание е **г-жа Геновева Господинова**, представител на дирекция НСЗП в МОСВ, и даде думата за изказване.

Г-жа Господинова потвърди, че не е приключила процедурата по реда на екологичното законодателство за Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за програмен период 2021-2027 г., така че няма издаден краен акт. Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони е изпратен на най-тежката процедура, тоест доклад по оценка степента на въздействие върху зоните от Натура 2000, както и на доклад по екологична оценка. Друга програма не е изпращана на такава тежка процедура. Предоставено е положително становище на доклада по оценка за съвместимост. **Г-жа Господинова** потвърди, че тези проблеми са идентифицирани, но те касаят друго ведомство, а не ПОС 2021-2027 г. Към настоящия момент в програмен период 2014-2020 г. трите национални парка изпълняват такива проекти. Дадени са им указания всички площи, които са включени в проектните им предложения, финансирани по ОПОС 2014-2020 г. да бъдат изключени от подпомагане по мярка „пасторализъм“, тоест върху тези територии нито миналата година, нито тази година се/ще пашува. Така че по отношение на финансовия ресурс, предоставен от ОПОС 2014-2020 г. и средствата, предоставени от ПРСР, към момента няма припокриване.

Г-жа Господинова каза, че по отношение на настоящата процедура, трите национални парка са вътре като зони, но обърна внимание, че на етап насоки за кандидатстване с УО ще се уточнят детайлите. Конкретни бенефициенти би следвало да бъдат само дирекциите на националните паркове, защото това е територия, изключителна държавна собственост. Тя изтъкна изключителната важност на мярката, но подчерта, че следва да се направи разлика между пашуването за поддържане състоянието на тревните местообитания и подпомагането по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони. Дали изобщо ще се подпомагат земеделските стопани в рамките на националните паркове по Стратегическия план и дали ще се пашува в националните паркове представляват две различни теми. Въпросът следва да бъде обект на дискусия в Министерство на земеделието.

Г-жа Симеонова благодари на **г-жа Геновева Господинова** за пояснението и се обърна към КН за други коментари и изказвания.

Думата взе доц. д-р **Борислав Великов**, представител на **Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)**, които постави въпроса когато се говори за еутрофикация, дали става дума за влажни зони, предвид факта, че еутрофикацията е навлизането предимно по антропогенни причини на някакви органични вещества, основно азот или фосфорсъдържащи, в езера примерно. Докато във влажните зони, където и без това има водорасли и всякакви бактерии, където средата много трудно може да бъде анаеробна, за

да се получи и някакво такова очевидно замърсяване, дали е най-подходящо там да се използва този термин и какъв е смисълът, който се влага там.

Заместник-председателят на КН предостави думата на г-жа **Атанаска Илчева** от отдел „Програмиране и планиране“ в УО за по-детайлна информация.

Г-жа Илчева поясни, че УО прилага мярката така, както е заложена в НРПД и не е допустимо УО да нанася корекции. В случая целевите територии на практика представляват две реки (едната от които е р. Арда), както и високопланинските езера, за които стана въпрос в трите национални парка. Докладите от извършеното картиране показват налична еутрофикация при тях и УО прилага идентифицирана мярка, с която се адресира тази заплаха за местообитанията. **Г-жа Илчева** предложи да се даде думата на г-жа **Господинова**, **представител на дирекция НСЗП в МОСВ** за повече детайли по темата.

Г-жа Господинова поясни, че в рамките на националното докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията е установено, че в алпийската част е налична еутрофикация, както и г-жа **Раковска** отбеляза преди това, от прекомерното пашуване на едрия рогат добитък. Освен утъпкването от тези животни, торга, която се генерира върху тревните местообитания оказва изключително тежко въздействие върху тревните местообитания във високата част на планината. Идентифицираните местообитания са 3130 и 3140. Това са високопланинските езера в двата национални парка „Рила“ и „Пирин“ и някои от реките. Към настоящия момент в рамките на двата проекта с бенефициенти ДНП „Рила“ и ДНП „Пирин“ доста успешно се прилага тази мярка. За да не навлизат кравите в тези местообитания- високопланинските езера са сложени електропастири, които имат доста добър ефект.

Доц. д-р Великов посочи, че това е правилно, но въпросът касае влажните зони.

Г-жа Господинова посочи, че влажните зони 7140 е местообитание, което изисква по-висока влажност.

Ръководителя на УО, благодари за експертната информация и предложи за гласуване следното решение: **КН на ПОС одобрява методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез конкурентен подбор „Изпълнение на м. 28 и 61 от НРПД“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват със „за“ „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 35 членове на КН с право на глас – 34 бр. гласуват „за“, 1 „въздържал се“, с което **решението беше прието.**

Г-жа Симеонова благодари за участието и премина към шеста точка от дневния ред „**Проект на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на м. 36 от НРПД“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г.**

Тя обърна внимание, че в рамките на изпратените на 1 март 2023 г. документи, в срок до 14 март УО получи становища от представителите в КН: представител на ЮЛНЦ за общественополезна дейност, работещи в сферата на опазване на околната среда - ВВФ България и от дирекция „Национална служба за защита на природата.

Получените коментари са включени в изпратената съгласувателна таблица на 16 март, в която е изразено становището на Управляващия орган, както и са нанесени корекции в документите по приетите предложения. Посочи, че за неприетите предложения, има мотиви от страна на Управляващия орган.

Ръководителят на УО премина към разглеждане на шеста точка от дневния ред: представяне на процедура „**Изпълнение на мярка 36 от Националната рамка за приоритетни действия за „Натура 2000“ по приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Тя има за цел да осигури опазване и подобряване на природозащитното състояние на приоритетното местообитание 62С0* „Понто-сарматските степи“, чрез изпълнение на мярка 36 „Закупуване или отчуждаване на земи, включително компенсация за право на строеж“ от Националната приоритетна рамка за действие по „Натура 2000“. Очакваните резултати са опазване на природозащитното състояние на приоритетното местообитание 62С0* „Понто-сарматски степи“, чрез закупуване на имоти, в които то е разпространено.

Допустими бенефициенти по процедурата са Регионалните инспекции по околна среда и води /РИОСВ/, на чиято територия има регистрирано такова местообитание.

Общият бюджет на процедурата е в размер на 19 949 466,00 лева, а индикативният срок за обявяване на процедурата е четвърто тримесечие на 2023 г.

Максималният срок за изпълнение на проекта е до 31.12.2029 година, посочи и крайният срок за кандидатстване - до три месеца от датата на обявяване на процедурата.

Допустимите дейности в рамките на процедурата са спомагателни дейности, които биха били необходими на бенефициента свързани с: подготовка на анализи, проучвания и оценки, разработване на документации за възлагане на обществени поръчки и др., осигуряване на юридическа експертиза, и друга подкрепа; в т.ч. определяне на имотите, попадащи в територията на разпространение на природно местообитание 62С0*, вкл. площно покритие на имота, заето от местообитанието; уведомяване на заинтересованите страни; извършване на независима пазарна оценка на съответните имоти, и закупуването на поземлените имоти от частна собственост на физически или юридически лица, които имоти отговарят на изискванията по процедурата. Допустими са и дейности по организация и управление, и комуникация и видимост.

Допустимите разходи по процедурата са: разходи за услуги, за материални активи, персонал, провеждане на мероприятия, за такси, както и непреките разходи за управление на съответния проект.

В допълнение, тя подчерта, че към настоящия момент вече се изпълнява проект „Подобряване на природозащитното състояние на степни природни местообитания чрез закупуване на земи“, в рамките на програмен период 2014-2020 г.“, с бенефициент РИОСВ – Варна. Проектното предложение е одобрено и съответно е издадена заповедта за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, в размер на 13 430 000,00 лева. Проектът е действащ, като на бенефициента се оказва пълна подкрепа и съдействие за реализирането му. Тази дейност на практика ще бъде продължена и през период 2021-2027 г. чрез представената процедура.

Поради липса на изказвания се пристъпи към гласуване на следното решение: **КН на ПОС 2021-2027 одобрява методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на мярка 36 от Националната рамка за приоритетни действия за „Натура 2000“ по приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват с „за“ „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 35 членове на КН с право на глас – 35 бр. гласуват „за“, с което **решението беше прието.**

Благодари за участието и премина към разглеждане на седма точка от дневния ред: **„Проект на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Обезпечаване наземния капацитет за борба с горски пожари и подготовка на населението за реакция“ по Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ на ПОС 2021-2027 г.**

Г-жа Симеонова съобщи, че в рамките на срока до 14 март не са получени коментари и бележки по така представената документация. Преди да започне с представянето, тя поздрави Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ /ГДПБЗН/, бенефициент и в настоящия програмен период 2014-2020 г. Оцени високо ГДПБЗН и ги определи като един от най-стриктните, комуникативни и изпълнителни бенефициенти на Програмата. Всички проекти на Националната служба за защита на населението са с национален характер и се изпълняват на територията на цялата страна. „Можете да си представите колко трудна е координацията и организацията на такова изпълнение. Но колегите са дългогодишни бенефициенти, с много опит и се надяваме да продължат все така в бъдещето да бъдат толкова успешни“, допълни **Ръководителя на УО**.

Тя заяви, че в рамките на представената процедура са поставени цели за намаляване риска от горски пожари, осигуряване на защита на населението в зоните със завишен риск, чрез повишаване осведомеността, и знанията, подобряване културата на поведение, и навременната реакция, обезпечаване капацитета на звената за защита на населението от пожари.

Очакваните резултати са: осигуряване на необходимия наземен капацитет, включващ специализирана техника за извършване на своевременна, адекватна и ефективна намеса на отговорните структури на ГДПБЗН при горски пожари и повишаване на капацитета на национално ниво за действие при горски пожари, чрез създаване на необходимата инфраструктура, и методологическа рамка за подготовка на населението.

Ръководителя на УО посочи, че колегите от ГДПБЗН са идентифицирали пропуски през годините – липсата на обучения провеждани преди години, вкл. в училищата, благодарение, на които населението е било подготвено за реакция при необходимост. Счита, че с желанието на бенефициента и с възможностите, които им предоставя програмата, тези добри практики от миналото ще бъдат възстановени и ще станат по-модерни, и по-ефективни.

Допустимият бенефициент е Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ към Министерство на вътрешните работи, със заложен бюджет по проекта от 170 милиона лева.

Индикативният срок за обявяване на процедурата е месец април 2023 г. с максималният срок за изпълнение на проекта от 60 месеца, тъй като там се предвиждат тежки процедури по Закона за обществените поръчки, основно за набавяне на техника за гасене на горски пожари. Крайният срок за кандидатстване е до три месеца след датата на обявяване на процедурата.

Г-жа Симеонова потвърди, че бенефициентът вече работи усилено, както по проектното предложение, така и по стартиране на тръжните процедури, тъй като Управляващият орган е на мнение, че в програмен период 2021-2027 г. следва да се извлекат научените уроци от период 2014-2020 г., като в процедурите ще се поставя изискване за кандидатстване с обявени процедури за избор на изпълнител. **Тя** поясни, че обявяването и провеждане на процедури за избор на изпълнител в рамките на срока, в който предстои подписване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, е превантивна мярка от забавяне изпълнението на проектите, такова каквото се наблюдава в период 2014-2020 г.

Премина към представяне на допустимите дейности, които включват доставка на техническото оборудване за структурните звена на ГДПБЗН; надграждане на Центровете за повишаване готовността на населението за реакция при наводнение, за подготовка на населението за реакция и при горски пожари, които вече са изградени в рамките на период

2014-2020 г., и ще продължат да се дооборудват, и надграждат, така че да станат мултифункционални.

Също така ще бъдат изпълнени дейности по подготовка за реакция и повишаване на информираността на населението по отношение превенцията от горски пожари и съответно дейностите по организация и управление на проекта, и комуникация и видимост.

Допустимите разходи са за материални и нематериални активи, услуги, материали, персонал, непреките разходи - за организация и управление на проекта, за комуникация и видимост, и за разработване на документация за обществени поръчки.

След представянето г-жа Симеонова даде думата на членовете на Комитета за наблюдение, за коментари.

Думата взе г-жа Малина Крумова председател на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ (ДАБДП). Г-жа Крумова благодари на Ръководителя на УО за предоставената информация и посочи, че към изготвената процедура, при подготовката на насоките за кандидатстване и съответно последващата подготовка на проектното предложение на бенефициента, би могло да се подходи съвременно и технологично. Тя обясни, че реакцията при пожари по отношение на защитата на населението, включва много елементи, освен защита на имуществото и живота на хората, също така и предотвратяване на последващи негативни последствия от пожарите, като например там, където пожарът е възникнал в близост до пътища, може да се получи сериозно задимяване и опасност по отношение на безопасността на движението. Затова апелира, когато се разписват насоките, да се акцентира върху това, че е добре да се ползват и съвременни информационни технологии, сензори за установяване и за информиране на населението за наличието на пожари, което смята, че е абсолютно в контекста и на приоритетната ос, и на предоставената процедура. В заключение Г-жа Крумова потвърди, че при разписване на насоките за кандидатстване, ДАБДП, би могла да окаже подкрепа, както и да предложи идеи.

Г-жа Симеонова благодари за направения коментар и отправеното предложение. Потвърди интерес за обмяна на информация при разписване на насоките за кандидатстване, които биха направили проекта по-актуален, по-функционален и най-важното, с по-добър краен резултат.

Ръководителят на УО даде думата на Катерина Раковска, представител на ВВФ България.

Г-жа Раковска припомни, че с бенефициентът Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ е имало сходна процедура в предишен програмен период, касаеща техническото оборудване и наземната техника за гасене на пожари. Тя призова Ръководителя на УО да уточни какво е осигурено в предходния период по отношение на оборудване и дали с настоящата процедура ще се надгражда съществуващото, или ще се закупи ново, ако старото вече е амортизирано.

Г-жа Симеонова потвърди, че в програмен период 2007-2013 г. е имало подобна процедура за закупуване на мобилна техника за гасене на пожари и по този проект, който вече е изпълнен и техниката е закупена. Тя основно се използва в градска среда и крайградска среда, отново с тип превенция пожари от градски територии и крайградски територии, за да не бъдат те причина за горски пожари.

Разликата с процедурата, която се предвижда в програмен период 2021-2027 г. е че в бъдещата процедура техниката, ще бъде използвана за гасене на горски пожари във високопроходими терени. Ще бъдат закупени високопроходими автомобили, тип 4x4, със специализирано оборудване, което ще даде едно надграждане на системата на пожарна безопасност. Така те ще имат две нива на техника за опериране - в градски и урбанизирани

територии, и в територии, касаещи природни паркове, гори и планини, където възникват големите пожари, които към настоящия момент са недостъпни за техниката, налична от урбанизираните територии.

Г-жа Крумова се включи с допълнение, в качеството си на бивш ръководител на Управляващия орган и поясни, че в процедурата през програмен период 2007-2013 г. компонентът, свързан с горските пожари, е бил единствено за комуникационна техника и развитие на системата на пожарната безопасност, по отношение на комуникация и елементи, които да гарантират своевременната реакция при възникването на пожари. **Тя** потвърди, че проектът е обхващал градски територии.

Г-жа Симеонова благодари на **г-жа Крумова** за допълнението и даде думата на **Николай Василев - началник отдел „Стратегии и планиране в горското стопанство“ към Министерството на земеделието**. Той благодари и на първо място сподели, че през последните години се наблюдава по-добра работата на Комитета за наблюдение. Адмирава възможността от закупуване на високопроходими автомобили. Обясни, че са много важни, за по-бързото достигане и овладяване на пожари в труднодостъпните райони на страната. Бързата реакция в рамките на първите минути, не позволява пожарът да се разраства, не става върхов и т.н. Поясни, че нужда от такава мярка е коментирана през изминалите години и се радва, че още в началото на Програма 2021-2027 г. се дава възможност да бъде осъществена.

Г-н Василев допълни, че има места в България, особено в по-планинските райони, където липсват структури на Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, МВР но за сметка на това има налично горско стопанство. Посочи, че при възникване на горски пожар първи отива горският за района. Подчерта, че има вече известна техническа обезпеченост и в горските и ловните стопанства, но според него ще бъде добра идея, да се направи едно сравнение между териториалните покрития и на горските стопанства, и ловните стопанства, и на структурите на „Пожарна безопасност и защита на населението“ и за да се анализира, дали на някои места ще бъде много по-ефективно осигуряване на оборудване, с което срока за първоначална реакция за гасене на пожара ще се съкрати драстично, особено в случаите, когато в радиус от 15 километра в района, няма структури на „Пожарна безопасност и защита на населението“.

В заключение сподели, че би било удачно да се помисли, дали при разписването на документацията за кандидатстване могат да се допуснат и горските и ловните стопанства за бенефициенти.

Ръководителят на УО благодари за отправеното предложение и отговори, че в рамките на тази процедура, бенефициентът вече е предефиниран, но сподели за друг възможен подход, свързан с наличието на ресурс по Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ на ПОС 2021-2027 г., който е повече от предвидения за настоящата процедурата, предложена на вниманието на Комитет за наблюдение.

Г-жа Симеонова обясни, че при освободен ресурс по приоритета, при икономии от търгуванията или при евентуални финансови корекции, в рамките на бъдещи дискусии, както с Европейската комисия, така и с евентуални бъдещи бенефициенти, може се даде възможност и за една допълнителна мярка, в случай на наличен ресурс.

Тя обясни още, че програмата подлежи на препрограмиране в края на 2024 г. – началото на 2025 година, което дава достатъчно време до края на 2029 г. да бъде разгледана и евентуално предложена на Комитета за наблюдение допълнителна мярка с бенефициент - горските стопанства. **Г-жа Симеонова** увери присъстващите, че приема предложението и в случай на приложима нормативна уредба и достатъчен ресурс, ще бъде отразено в рамките на настоящия период.

Думата беше взета от г-жа Донка Михайлова - заместник-председател на УС на **Национално сдружение на общините в Република България и кмет на община Троян.**

Г-жа Михайлова се включи с кратък коментар в подкрепа на направеното предложение от г-н Василев. В качеството си на кмет на община, разположена в подножието на планина, потвърди два горски пожара от изминалите дни, като на практика повисокопланинският пожар е бил поет от Държавното горско стопанство. Допълни, че в такива случаи общината, горското стопанство и пожарната имат пряка комуникация и си разпределят отговорностите, които понякога са споделени като обем.

Г-жа Симеонова благодари за включването и потвърди, че съвместната работа между Управляващия орган и държавните горски предприятия е много ползотворна. Като настоящи бенефициенти, изпълняващи шест проекта по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, свързани със залесяване, увери, че в момента в който приключат с изпълнението им, ще бъдат разгледани като потенциални бенефициенти в програмен период 2021-2027 г.

Заклучи, че е въпрос на преговори, вкл. с Европейската комисия, отправеното предложение да бъде разгледано за включване в рамките на Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ на ПОС 2021-2027 г.

След като нямаше други желаещи да се включат в дискусиата се пристъпи към гласуване следното решение: **КН на ПОС 2021-2027 одобрява методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Обезпечаване наземния капацитет за борба с горски пожари и подготовка на населението за реакция“ по Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ на ПОС 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват с „за“ „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 35 членове на КН с право на глас – 35 бр. гласуват „за“, с което решението беше прието.

Г-жа Симеонова предложи за разглеждане следващата точка от дневния ред **„Проект на Решение за съгласуване на Националната комуникационна стратегия за програмния период 2021-2027 г., в частта за ПОС 2021-2027 г.“** като даде думата на г-жа Надежда Михова, главен експерт в отдел „Координация, комуникация и техническа помощ в ГД „Оперативна програма „Околна среда“ в МОСВ.

Г-жа Михова представи Националната комуникационна стратегия за 2021-2027 година. Тя обясни, че общата рамка на стратегията предвижда през настоящия програмен период да продължи стремежът за максимална видимост и прозрачност, както и за популяризиране на всички възможности за финансиране през програмите. В изпълнение на целите на Националната комуникационна стратегия ще се надгради постигнатата познаваемост за европейските фондове и програмите и ще се надгради прозрачността при изпълнението им, както и общественото доверие и подкрепа.

По отношение конкретно на комуникация и видимост на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., г-жа Михова поясни, че усилията отново са насочени към информиране на широката общественост и потенциалните бенефициенти за всички възможности, които предлага ПОС и кохезионната политика. Тя припомни, че през програмен период 2014-2020 г., въз основа на многократно проведени проучвания, програмата се откроява като най-разпознаваемата от останалите и увери, че Управляващият орган е насочил усилията си към поддържане на това високо ниво на обществена осведоменост за ползите за всеки отделен гражданин в страната.

Г-жа Михова подчерта, че гражданите са не само крайни потребители на резултатите от реализираните проекти, а и партньори в общата цел за опазване на околната среда. Включването и активното участие на гражданския сектор в повишаване осведомеността и ангажираността на населението по въпроси, свързани с околната среда, е сред стимулите, които допринасят за подобряване здравето и повишаване качеството на живот на населението. **Г-жа Михова** обобщи следните основни цели на комуникационната стратегия на Програма „Околна среда“ за период 2021-2027 година:

- Осигуряване на публичност на приоритетите и дейностите, прозрачност при изпълнение на програмата и постигнатите резултати, повишаване информираността и представяне на положителното въздействие на фондовете за околната среда и за подобряване качеството на стандарта на живот;
- Информирание на потенциалните бенефициенти и партньори за възможностите за финансиране, както и за техните отговорности с цел осигуряване на активно включване на всички в процеса на изпълнение;
- Повишаване на екологичното съзнание и ангажиране на подрастващото поколение като гаранция за устойчивост на екологичните мерки.

Тя представи целевите аудитории, комуникационните дейности и комуникационните канали в изпълнение на Националната комуникационна стратегия. Информира членовете на Комитета за наблюдение за предстоящото изграждане на Федериран портал на ПОС 21-27 г. в инфраструктурата на Единния портал за достъп до електронни административни услуги, който ще бъде администриран и поддържан от Министерство на електронното управление. Обясни, че като част от мерките за комуникация и видимост Управляващият орган е предвидил засилено присъствие в социалните мрежи, като през този програмен период ще се търси холистичен подход на комуникация с цел ефективно въвличане на всички заинтересовани групи в процеса на изпълнение на програмата и на информиране за положителните резултати от нея. В презентацията посочи начините, по които ще се извършва мониторингът и оценката на Националната комуникационна стратегия. Дейностите по видимост, прозрачност и комуникация, заложи в нея, ще бъдат оценявани по стандартизирани критерии и индикатори, които включват най-основно:

- Измерване на постигнати количествени параметри на физическо изпълнение/напредък на база предоставени данни от Управляващия орган;
- Чрез така наречената репортинг-система за мониторинг и обобщаване на данните;
- Анализ и оценка на цялостното изпълнение на годишните планове за действие, които се разработват респективно за всяка отделна година от програмния период.

Г-жа Михова обобщи, че докладът за изпълнение на Националната комуникационна стратегия на ниво програма ще се извършва на годишна база чрез представяне на **Отчет на Годишен план за действие** от страна на управляващите органи, респективно за всяка година. Тя допълни, че планираният бюджет за дейностите по информация и комуникация във връзка с изпълнението на Националната комуникационна стратегия, е над 2 900 000 евро и е заложен в рамките на приоритет „Техническа помощ“ по програмата. След това накратко представи трите приложения към стратегията: Наръчник за визуализация, Методология за разпределението на финансовия ресурс за видимост и прозрачност и Годишния план за действие.

Ръководителят на УО допълни, че предстоят комуникационни кампании, една от които е с фокус върху представяне резултатите от програмен период 2014-2020 г., чрез репортажи за изпълнени проекти, в които бенефициентите ще имат възможност да разкажат

какво са постигнали. **Г-жа Симеонова** информира за предстояща кампания за популяризиране на различни обекти в сферите на действие, върху които Оперативна програма „Околна среда“ има ефект, каквито са „Пречистване на води“, „Третиране на отпадъци“. Тя обясни, че като част от инициативата ще бъде организирана пътуваща експозиция със снимки, изобразяващи скулптури в близост до реализирани проекти по ОПОС. Експозицията ще премине през няколко града в страната, в които обществеността ще може да добие по-реална представа за финалните резултати от изпълнението на мерки по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“. **Г-жа Симеонова** допълни, че втората кампания ще бъде свързана изцяло с популяризиране на новата мярка „За по-чист въздух“ в рамките на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., като уточни, че националната кампания е насочена към бъдещите 21 бенефициенти - общини, които са предварително определени, и чиито домакинства ще имат възможността да подменят старите уреди за изгаряне на дърва и въглища с нови, много по-екологични уреди за отопление.

Ръководителят на УО покани за коментар **г-жа Агнес Монфре**, Ръководител на отдел „България, Унгария и Словения“ в Генерална дирекция „Регионална и градска политика“ на ЕК.

Г-жа Монфре изрази надежда, че предвидените активности ще повишат информираността за проектите, които се реализират със средства по програмата. Тя отбеляза колко важно е да се актуализира своевременно електронната страница на Програма „Околна среда“, за да могат всички, които реализират проекти по ПОС, да бъдат информирани и да подготвят максимално добре своите проектни предложения. **Г-жа Монфре** обърна внимание на важността и ролята на социалните медии в комуникационната стратегия на програмата.

Ръководителят на УО благодари на **г-жа Монфре** и предложи за гласуване следното решение: **Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. съгласува Националната комуникационна стратегия за програмен период 2021-2027 г. в частта за Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват със „за“ „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 35членове на КН с право на глас – 35 бр. гласуват „за“, с което **решението беше прието.**

В следобедната сесия **Ръководителят на УО г-жа Симеонова** премина към девета точка от дневния ред **„Представяне на Годишния план за дейността (ГПД) за 2023 г. на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., в изпълнение на Националната комуникационна стратегия за програмен период 2021-2027 г.“.** **Г-жа Симеонова** поясни, че Планът се представя за информация и не подлежи на гласуване и даде думата на **г-жа Михова** за представяне на презентацията.

Г-жа Михова обясни, че Годишният план за действие на ПОС 2021-2027 г. за 2023 г. е поставил амбициозни и напълно постижими цели, като уточни, че предвид началния етап на изпълнение на програмата, приоритетно акцентът е поставен върху повишаване информираността за възможностите за финансиране по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. Тя информира, че идентифицираните комуникационни нужди и планираните мерки са свързани с предстоящото обявяване на процедури по всички приоритетни оси на програмата през 2023 година:

- Оказване на подкрепа на потенциални кандидати и потенциални бенефициенти още на най-ранен етап;
- Повишаване компетентността на бенефициентите при изпълнение на проекти;

- Повишаване осведомеността и ангажираността на населението по въпроси, свързани с околната среда и формиране на екологично съзнание във всички граждани на страната, с фокус върху деца и подрастващи;

- Осигуряване на максимална прозрачност на процеса на управление и изпълнение на Програмата и повишаване на информираността и доверието към възможностите, които Европейският съюз предоставя чрез структурните и инвестиционни фондове.

Г-жа Михова информира, че през 2023 г. Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. ще проведе две информационни кампании. Първата кампания е Национална информационна кампания „За чист въздух“ с цел популяризиране възможностите по Приоритет „Въздух“ и повишаване информираността за предстоящите процедури. Времевият обхват е юни-септември 2023 г. Втората информационна кампания ще бъде с фокус върху приоритетните оси на ПОС 2021-2027 г. и цели да повиши информираността за всички предоставени възможности за финансиране за 2023 г.

Г-жа Михова представи предвидените комуникационни канали и обясни, че е планирано изработването на видео и аудио клипове, на рубрики и репортажи. Подчерта, че ще продължи публикуването на актуална информация на eufunds.bg, респективно на Федерирания портал на Програмата и допълни, че публикациите няма да са само актуални новини, но ще бъдат изпълнявани ангажиментите за публикуване на актуални процедури, на операции от стратегическо значение, операции с общ размер на разходите над 10 милиона евро, указания и препоръки, ръководства, наръчници, документи и всякакви необходими информационни материали. Беше обърнато внимание, че Управляващият орган на Програмата ще инициира провеждането на национално представително социологическо проучване, за да измери нивото на обществена осведоменост по Програмата. **Тя** акцентира върху подходът на комуникацията с аудитория „Потенциални кандидати – потенциални бенефициенти“ и отбеляза, че Управляващият орган работи активно с потенциалните бенефициенти още на най-ранен етап, като целта е да се подобри цялостният процес на изпълнението на програмата - от повишаване качеството на насоките за кандидатстване през оптимизиране на подготовката на проектни предложения, а оттам и да се гарантира успешно последващо изпълнение на проектите

След представянето **г-жа Симеонова** благодари на г-жа Михова и също така изказа благодарност към НСОРБ за възможността да бъде представена Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., във формираните от тях събития през месец октомври миналата година. **Тя** изрази надежда и желание през настоящата и следваща година при възможност УО отново да бъде гост на събития на НСОРБ.

Ръководителят на УО се обърна към членовете на КН с предложение при необходимост от информация от страна на УО и отправяне на покана за участие, изрази готовността на УО за подготовка и присъствие. **Тя** подчерта, че за УО е добра възможност да има досег с крайните получатели на резултатите от проектите, като с желание ще се включва с необходимата информация, презентация или лично присъствие, и ще оказва необходимото съдействие.

Г-жа Симеонова уведоми аудиторията, че представянето на Годишния план за действие е за информация на КН и не подлежи на гласуване.

Заседанието премина към десета точка от дневния ред: **Проект на Решение за създаване на подкомитет „Биологично разнообразие“ към КН на ПОС 2021-2027 г.**

Ръководителят на УО информира членовете на КН за целта на предложението подкомитет, като обърна внимание на изпратените по електронна поща на 1.03.2023 г. документи, в които се съдържа обяснителна записка с мотивите на УО по отношение на идеята за създаването на подкомитет. **Тя** подчерта, че задачата на подкомитета е да разработи поне

едно предложение за подход за финансиране на мерките от Националната рамка за приоритетни действия за „Натура 2000“, които са допустими за подкрепа по приоритет „Биологично разнообразие“.

Зам. председателят на КН допълни, че дискутирането на предложения за подготовка на процедури и съответните критерии и подход за тяхното реализиране в по-широк кръг експерти по Приоритет „Биологично разнообразие“, би помогнало на Управляващия орган за подготовка на последващи процедури, с оглед постигане на оптимален краен резултат.

Г-жа Симеонова информира, че в рамките на съгласувателната процедура преди заседанието на КН, в Секретариата желание за участие са заявили представители от дирекция ЦКЗ, дирекция „Държавни помощи и реален сектор“ в Министерство на финансите; Българска стопанска камара; ВВФ България; Изпълнителна агенция по околна среда; Българска академия на науките и Изпълнителна агенция по горите. В рамките на поставения срок до 14.03.2023 г. е получено становище от дирекция „Националната служба защита на природата“ в МОСВ, което е включено в съгласувателната таблица, изпратена на членовете на КН. Тя покани аудиторията за дискусия.

Г-жа Симеонова даде думата на **г-н Николай Василев**, представител на Министерство на земеделието.

Г-н Василев изрази своите адмирации за идеята за създаване на такъв подкомитет, като предложи включването на представители от Министерство на земеделието в списъка на институциите, които да участват в подкомитета. **Той** допълни, че с капацитета на Министерство на земеделието ще се допринесе за максимално качествено разработване на всички документи, които предстои до края на другия месец да бъдат подготвени.

Г-жа Симеонова благодари за готовността за включване в списъка и информира, че, има потвърждение и от председателя на Българска агенция по безопасност на движението.

Думата беше дадена на **г-жа Стойкова**, която изрази желание Националното сдружение на общините да бъде включено в подкомитета.

Г-жа Симеонова още веднъж благодари за готовността и потвърди че ще бъдат включени, като подчерта, че с днешните три предложения, списъкът е достатъчен и дискусиите в подкомитета няма да бъдат формални, а ще се създаде една кръгла маса за мнения, предложения и възможности.

Г-жа Симеонова покани за коментар **г-жа Монфре**, която от своя страна оцени инициативата като отлично партньорство с цялата експертиза и опит, събран на тези допълнителни срещи, чрез които да се разработят много добри препоръки и предложения.

Ръководителят на УО благодари на **г-жа Монфре**, като сподели, че се надява това да е една работеща форма, която да покаже резултат, който да се прилага и в бъдеще.

Заместник-председателят на КН предложи за гласуване следното решение:

1. КН на ПОС 2021-2027 г. одобрява: 1. създаването на временен подкомитет за приоритет Биологично разнообразие по ПОС 2021-2027 г. със задача да разработи най-малко едно предложение за подход за финансиране на мерките от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000 в България за периода 2021-2027 г., допустими за подкрепа по приоритет „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. и срок на работа до 30 април 2023 г.

2. КН на ПОС 2021-2027 г. одобрява състав на подкомитета с представители от: дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерски съвет; дирекция „Държавни помощи и реален сектор“ в Министерство на финансите; Българска стопанска камара; ЮЛНЦ за общественополезна дейност, работещи в

сферата на опазване на околната среда; Изпълнителна агенция по околна среда, Българска академия на науките, Изпълнителна агенция по горите, Министерство на земеделието, НСОРБ и Държавна агенция Пътна безопасност и външни експерти, които да вземат участие по покана на УО и/или представители от състава на подкомитета.

3. Разработеното/ите предложение/я за подход да се представи/ят на Комитета за наблюдение на заседание/писмена процедура за неприсъствено вземане на решение от състава на КН на ПОС 2021-2027 г. през първото полугодие на 2023 г. с цел членовете да вземат информирано решение и да одобрят единен подход за предоставяне на БФП за изпълнение на НРПД 2021-2027 с финансиране чрез приоритет „Биологично разнообразие“ по ПОС 2021-2027 г.

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват с „за“ „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 30 членове на КН с право на глас – 30 бр. гласуват „за“, с което решението беше прието.

Благодари за участието и премина към последната точка от дневния ред: **Представяне на План за оценка на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.**

Г-жа Симеонова информира, че Плана за оценка на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. се разработва на основание изискването на Регламент (ЕС) 2021/1060 и следва да бъде представен пред КН не по-късно от една година от датата на одобряване на програмата.

Тя обясни, че Планът е разработен от фирма „Файв консулт“ и покани представителя на фирмата г-жа **Камелия Калоянова** да го представи пред КН.

Г-жа **Калоянова** информира членовете на Комитета, че Планът за оценка се състои от шест структурирани части. Едната част представя оценката в контекста на настоящия период 2021-2027 г., както стратегическата и нормативна рамка, видовете оценки, целите и индикативен списък на предложените оценки.

Тя обясни, че има известни новости по отношение на оценките в настоящия период, посочени в чл. 42, чл. 43 и чл. 44 в Регламент (ЕС) 2021-1060. Оценките трябва да са пропорционални на вложените ресурси и да показват практически резултати, които да могат да се използват. Определени са критериите, които могат да се избират в зависимост от различните оценки: ефективност, ефикасност, уместност, съгласуваност и добавена стойност за Съюза, като целта е да се подобри качеството на програмите и процесите на изпълнение.

Г-жа **Калоянова** поясни, че по преценка на УО може да бъдат включени други критерии, например хоризонтални принципи, приобщаване, недискриминация. Целта на Плана за оценка е да структурира предстоящите оценки и да определи финансирането. Г-жа **Калоянова** продължи своята презентация с представяне на институционалната рамка за оценка на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. По отношение управлението на качеството на оценка, г-жа **Калоянова** информира, че препоръки на комисията, изведени на базата на предходен опит и научени уроци са взети предвид при изготвянето на плана. Тя подчерта, че оценката е необходимо да се извърши навреме, за да се използват нейните резултати. По същество процесът на оценка трябва да е прозрачен, всички включени страни да са информирани, оценителите да са независими, да се използват вече утвърдени подходи, начини и методи за оценка, което потвърждава достоверността и надеждността на резултатите.

Тя продължи с представяне на методите, предвидени в плана. Задължителните оценки са междинната и оценката на въздействието, която е изключително важна. При оценката на въздействието фокусът е не само върху индикаторите за резултат, които отразяват това въздействие, но и целия процес на промяна. Поради тази причина е важно да се изберат правилните методи за оценка, да се разширят данните, които се използват – надеждни и достоверни, и да се изберат верните критерии – тези, които са нужни от гледна точка на

необходимите резултати на УО: уместност, ефективност, ефикасност, съгласуваност и добавена стойност за Съюза.

В презентацията беше обърнато внимание, че в предложения План за оценка са включени пет оценки. Първата оценка е междинната, в която се извършва междинен преглед и оценка на резултатите по чл. 18 на Регламент (ЕС) 2021/1060. **Г-жа Калоянова** допълни, че се предвижда тази оценка да бъде стартирана през 2024 година, като фокусът е върху напредъка в изпълнение на програмата до края на 2023 година от самото ѝ начало. Критериите, които са включени са ефективност, ефикасност и съответствие с целите на програмата.

Тя отбеляза, че за всяка от петте описани оценки, е включен и прогнозен бюджет. Финансирането на оценките е планирано по приоритетна ос „Техническа помощ“. Бюджетите са определени на база проведено проучване относно възлаганите оценки в последните пет години. Чрез АОП и ЦАИС е достъпна информация, която е послужила за анализа и базиране на препоръчителен бюджет. По отношение на оценката на въздействието, **тя** представи информация за обхвата, който е до края на 2028 г., като индикативната дата е 1 юли 2028 г., с бюджет 300 000 лв. **Г-жа Калоянова** подчерта, че това е оценка на въздействие на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. и принос на Фондовете за постигане на специфичните цели на програмата.

Г-жа Калоянова продължи с представяне на трите тематични оценки: Оценка на добавената стойност на двуфондовото финансиране в рамките на един приоритет, така наречената ad hoc оценка извън препоръчителните, за времеви обхват 2023 - 2026 година. Оценката е планирана за възлагане в началото на 2027 г., с бюджет 150 000 лв. В обхвата на оценката попадат мерките по Приоритетна ос 1 „Води“ и Приоритетна ос 5 „Въздух“. Друга тематична оценка е релевантността на подхода за интегрирани териториални инвестиции за изпълнение на мерките в сферата на околната среда и изменението на климата с обхват 2023-2025 г., с препоръка да бъде възложена в началото на 2026 г., с бюджет 150 000 лв. Последната тематична оценка е на база на резултатите от междинния преглед в рамките на един приоритет. Беше пояснено, че оценката е планирана, ако междинният преглед насочи вниманието в някаква посока и са необходими повече изследвания и анализи. Бюджетът е 150 000 лв., като обхватът е до края на 2024 г. с препоръка да бъде възложена в началото на 2025 г.

Г-жа Калоянова насочи вниманието на членовете на Комитета към презентацията, където са представени петте оценки и общият препоръчан бюджет от 950 000 лв. Тя отново подчерта, че финансовият ресурс е от приоритетна ос „Техническа помощ“, и покани аудиторията за отпращане на въпроси.

Ръководителят на УО благодари на г-жа Калоянова за презентацията и изказа надежда, че КН е получил представа за предстоящите оценки, които УО предвижда да извърши по програмата в рамките на изпълнението на Плана за оценка.

Поради липса на желаещи да направят изказване, **г-жа Симеонова** подчерта, че УО ще представи през годините, информация за резултатите от провежданите оценки по програмата.

Ръководителят на УО уведоми КН, че е стартирана финалната оценка на ОПОС 2014-2020 г., която ще бъде представена пред членовете на КН, когато бъде приключена, като допълни, че разгледаната в момента точка е важна за УО и КН, тъй като предоставя най-ясна и събрана информация за ефекта от работата на програмата, трудностите, които са преодоляни и най-важното – въздействието и постигането на целите.

Беше предложено за гласуване следното решение: **Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 година одобрява План за оценка на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват със „за“ „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 30 членове на КН с право на глас – 30 бр. гласуват „за“, с което **решението беше прието.**

Г-жа Симеонова благодари на аудиторията от свое име и от името на министър Карамфилова за ползотворното заседание и изтъкна важността от срещата, за възможността да обсъдят важни теми и взети решения, и даде думата на г-жа Монфре за заключителни слова.

Г-жа Монфре благодари на членовете на КН за тяхното участие като в заключение отново приветства основаването на подкомитет „Биологично разнообразие“.

Ръководителят на УО пожела приятни и ползотворни дни, с което закри второто заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

ВЗЕТИ РЕШЕНИЯ:

1. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява Индикативна годишна работна програма (ИГРП) на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., за 2023 г.
2. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините в България“ по Приоритет 2 „Отпадъци“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
3. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Рекултивация“ на депа/клетки на депа за битови отпадъци“ по Приоритет 2 „Отпадъци“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
4. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява на Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез конкурентен подбор „Изпълнение на мярка 54, мярка 55 и мярка 56 от НРПД“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
5. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява на Методика и критерии за оценка на проектни предложния по процедура чрез конкурентен подбор „Изпълнение на мярка 28 и мярка 61 от НРПД“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
6. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на мярка 36 от НРПД“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
7. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява Методика и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Обезпечаване наземния капацитет за борба с горски пожари и подготовка на населението за реакция“ по Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“ по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
8. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява Националната комуникационна стратегия за програмния период 2021-2027 г., в частта Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

9. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява създаване на подкомитет „Биологично разнообразие“ към Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
10. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява План за оценка на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.

Списък на присъствалите:

Членове и заместници в Комитета за наблюдение:

1. Галина Симеонова – Главен директор на главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“, Ръководител на Управляващия орган на ПОС 2021-2027 г. и заместник-председател на Комитета за наблюдение;
2. Марта Цветкова – началник отдел „Програмиране и планиране“ в Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“;
3. Елена Якимова – началник отдел „Емисии и преносни процеси в атмосферата“, дирекция „ОЧВ“;
4. Галя Йорданова – резервен член -главен експерт отдел „Качество на атмосферния въздух“, дирекция „Опазване чистотата на въздуха“;
5. Геновева Господинова – и.д. началник отдел "Натура 2000“, дирекция „Национална служба за защита на природата“;
6. Светлана Божкова – директор дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ в МОСВ;
7. Мадлена Станимирова – директор на дирекция „Мониторинг и оценка на околната среда“, ИАОС;
8. Ангел Сираков – началник на сектор „Политики и програми за устойчив растеж“ в отдел „Наблюдение и анализ“, дирекция „Централно координационно звено“;
9. Петър Матов – държавен експерт в дирекция „Координация на политики и концесии“
10. Мария Веселинова – началник на отдел „Публично финансиране на реалния сектор и държавни помощи в чувствителни отрасли“, дирекция „Държавни помощи и реален сектор“;
11. Людмила Стойкова – главен експерт в отдел „Стратегическо планиране и програмиране, МРРБ“;
12. Невена Иванова – директор на дирекция „Развитие, управление и проекти“, Български ВиК холдинг;
13. Даниела Калайджийска – резервен член, държавен експерт в отдел „Програмиране“ на дирекция „Координация на програми и проекти“;
14. Галина Шаренкова – резервен член – държавен експерт в сектор „Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията“, отдел „Програмиране“, Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“;
15. Ангелина Димитрова-Стоянова – резервен член старши сътрудник по УЕПП в сектор „Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“;
16. Илка Гълъбова – държавен експерт в дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“, ИАПО;
17. Десислава Василева, главен експерт в отдел „Предварителен контрол и нередности“ на дирекция „Международни проекти“-МВР;

18. Марта Горанова-Янчовска - главен експерт в отдел „Международни проекти“ в Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, МВР;
19. Анна Камбурова, Министерство на енергетиката;
20. Исая Симеонова – главен експерт в дирекция "Програмиране и управление на проекти“;
21. Тодор Варгов – резервен член – директор на дирекция "Програмиране и управление на проекти“;
22. Иван Панчев, резервен член -началник на отдел „Програмиране и оценка“, дирекция „Управление на програми и проекти“;
23. Малина Крумова– председател на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“(ДАБДП);
24. Д-р инж. Елена Рафаилова – титуляр - главен експерт в дирекция „Горско стопанство“, ИАГ;
25. Поля Христова – държавен експерт в отдел „Анализи, прогнози и международно сътрудничество“, Комисия за защита от дискриминация;
26. Росен Йорданов – държавен експерт в отдел "Сметки в околната среда и енергетиката", НСИ;
27. Силвия Никова – резервен член - старши експерт в отдел „Оперативни програми“, Управление „Финансови инструменти и оперативни програми“, Фонд мениджър на финансовите инструменти в България;
28. Донка Михайлова – титуляр - заместник-председател на УС на Национално сдружение на общините в Република България и кмет на община Троян;
29. Десислава Стойкова – резервен член - юрисконсулт на Национално сдружение на общините в Република България“;
30. проф. Христо Христов – Областен управител на област Шумен, РСР на Североизточен район;
31. Весна Балтина-зам. кмет на община Бургас и представител на РСР на Югоизточен район;
32. Росица Савова упълномощена от РСР на Югозападен район;
33. Илияна Павлова – титуляр - директор, Център „Чиста индустрия“, Българска стопанска камара;
34. Беата Папазова – резервен член - съветник по Европейска интеграция и европейските проекти в Българска търговско-промишлена палата;
35. Доц. д-р Борислав Великов – титуляр - член на Националния съвет на Асоциация на индустриалния капитал в България;
36. Доц. д-р Райна Начева – представител на Българска академия на науките;
37. Доц. Мая Бенкова- резервен член ИПАЗР "Н. Пушкиров";
38. Катерина Раковска, представител на ВВФ България ;
39. Илиана Филипова - резервен член - председател на УС на АРИР- Враца, Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за общественополезна дейност, „работещи в сферата на опазване на околната среда“;
40. Лиана Аджарова – титуляр - Асоциация на Българските Енергийни Агенции (АБЕА), Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за общественополезна дейност, работещи в сферата на „чистотата на атмосферния въздух“;
41. Ангел Гяуров, Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за общественополезна дейност, работещи в сферата на „води“
42. Николай Василев;

Наблюдатели с право на съвещателен глас в Комитета за наблюдение:

1. Атанаска Георгиева, представител на отдел „Приемна и деловодство“ на Омбудсман;

2. Пенка Добрева – държавен одитор в дирекция „Одити на средствата по регионална политика ОСЕС“;

3. Иван Венков – младши експерт в отдел „Стратегически документи и сътрудничество, дирекция „Законодателство и методология“;

4. Станка Рашкова – началник на отдел „Програми на ЕС и други донорски програми“, дирекция „Национален фонд“, Министерство на финансите;

5. Вероника Господинова – титуляр - държавен вътрешен одитор в Звеното за вътрешен одит в МВР;

6. Ваня Гюрова – главен експерт в звено „Сертификация на разходите по Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство“.

Представители на Европейската комисия ЕК

1. Г-жа Агнес Монфре – ръководител на отдел „България, Унгария и Словения“ в Генерална дирекция „Регионална и градска политика“ на Европейската комисия

2. Г-н Петър Христов – програмен директор;